

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 109/21

Møtedato: 09.09.2021

Dato: 30.08.2021

Arkivsaknr: 2007/5229

Sarssenteret. Organisering og finansiering

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 64/21 Oppnevning av leder for styret for Sarssenteret
https://ekstern.filer.uib.no/ledelse/universitetsstyret/2021/2021-05-06/S_64-21Styreleder_Sarssenteret.pdf
- Styresak 43/21 Oppnevning av nytt medlem til styret for Sarssenteret
https://ekstern.filer.uib.no/ledelse/universitetsstyret/2021/2021-03-11/S_43-21Oppnevning_styremedlem_SARSS-senteret.pdf
- Styresak 68/20 Sarssenteret – Oppnevning av nytt styre
https://ekstern.filer.uib.no/ledelse/universitetsstyret/2020/2020-05-28/S_68-20Styre_SARS.pdf
- Styresak 14/15 Oppnevning av nytt styre og regler for ansettelsesprosedyre ved Sarssenteret.
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/moteinnkallingus2015-02-12_0.pdf (side 549)

Saken gjelder:

I 2020/21 har Sarssenteret både tilsatt ny direktør, fått oppnevnt nytt styre og styreleder. Samtidig må senteret tilpasse seg nye økonomiske rammebetingelser som følge av at den tiårige bevilgningen fra Forskningsrådet utløper i 2022.

I denne saken gis en status for arbeidet med å etablere nye rammebetingelser for senteret, samt vurderingen av framtidig organisering av senteret.

Forslag til vedtak:

1. Universitetsstyret tar redegjørelsen om status for Sarssenteret til orientering.
2. Universitetsstyret vedtar en ekstrabevilgning på til sammen 44 mill. kroner til Sarssenteret i perioden 2023-2025 fordelt slik: 2023: 20 mill. kroner, 2024: 12 mill. kroner, 2025: 12 mill. kroner
3. Universitetsstyret ber universitetsledelsen følge opp framtidig organisering og rammebetingelser for Sarssenteret.

Robert Rastad
universitetsdirektør

30.08.2021/Steinar Vestad
Vedlegg: 1. Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
109/21

Møtedato:
09.09.2021

Arkivsaksnr:
2007/5229

SARS-senteret. Organisering og finansiering

Bakgrunn

Sarscenteret ble etablert i 1997 med midler fra Universitetet i Bergen, Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet. Siden 2003 har senteret vært partner i European Molecular Biology Laboratory ([EMBL](#)).

Etter å ha vært organisert som en avdeling i Uni Research (nå NORCE) fram til 2014, ble senteret overført til UiB med virkning fra 2015. Senteret er i dag organisert direkte under universitetsledelsen og dermed utenfor den ordinære fakultetsstrukturen.

I 2017 ble det foretatt en midveisevaluering av senteret i regi av Forskningsrådet.

I det følgende gis en redegjørelse av senterets rammebetingelser samt status for oppfølging av evalueringsrapporten fra 2017.

Organisering

Sentrale elementer i organiseringen av Sarssenteret har vært:

- Rammebetingelser tilsvarende en organisering i opptil 8 forskningsgrupper. Hver gruppe har vært finansiert i 6 år med muligheter til forlengelse i 4 år.
- Finansieringen av senteret har vært skjermet fra konkurranse med andre enheter ved UiB.
- Sarssenteret har siden 2015 vært organisert direkte under universitetsledelsen og utenfor den ordinære fakultetsstrukturen.
- Målsettingen har vært å levere grunnleggende forskning og framragende kvalitet og ha en forutsigbar finansiering.

Senteret ledes av egen direktør som rapporterer til senterets styre. Styret består i dag av 4 medlemmer inkludert styreleder, hvorav et medlem fra EMBL.

Sarssenteret har også en Scientific Advisory Committee (SAC) med leder og 6 medlemmer (hvorav 2 fra EMBL) som har ansvar for å rådgi og evaluere senterets vitenskapelige aktivitet. SAC har også en rådgivende funksjon ved ansettelse av gruppeledere. (Sarsstyret ansetter forskningsgruppeledere, etter innstilling fra direktøren og etter forslag fra SAC.)

Eksisterende avtale med EMBL ble inngått i 2015 av tidligere rektor Dag Rune Olsen og har en varighet på 10 år (ut 2025).

Senteret fikk oppnevnt nytt styre i 2020 samt ny direktør som ble tilsatt med virkning fra 01.01.21. Styreleder og ett styremedlem ble byttet ut i 2021.

Finansiering

Sarscenteret er finansiert gjennom et tilskudd fra universitetet, en 10-årig bevilgning fra Forskningsrådet og bidrags- og oppdragsinntekter (BOA).

Senterets budsjett utgjør i 2021 75,5 mill. kroner, hvorav 31,4 mill. kroner er BOA inntekter, jf. tabell 1.

Tabell 1. Budsjett 2021 Sarscenteret

Finansiering fra UiB	44 116
Bidragmidler NFR	26 519
Bidragmidler EU	4 869
SUM	75 504

* Tall fra styresak 111/20, budsjettfordeling 2021

Av bevilgningen fra Forskningsrådet på 26,5 mill. kroner kommer om lag 19,5 mill. kroner fra det 10 årige driftstilskuddet. Resterende bevilgning er knyttet til forskningsprosjekter. Senteret budsjetterer i tillegg med 4,9 mill. kroner i prosjektmidler fra EU.

Den 10-årige bevilgningen fra Forskningsrådet utløper i 2022. Universitetsledelsen har ved flere anledninger vært i dialog både med ny og gammel ledelse i Forskningsrådet og fått klare tilbakemeldinger på at den øremerkede bevilgning til senteret ikke vil bli videreført for en ny periode.

Et inntektsbortfall i 2023 på 19,5 mill. kroner vil utgjøre 26% av senterets finansiering og gi betydelige endringer i senterets rammebetingelser. Samtidig har UiB inngått avtale med EMBL med varighet ut 2025, jf. over.

I styresak 111/20 (Budsjettfordelingen for 2021) ble Sarscenterets økonomiske situasjon omtalt på følgende måte:

UiB er innstilt på å dekke inn dette bortfallet hvis nødvendig og setter av 60 mill. kroner for tre år over årene 2023-2025 over strategibudsjettet i påvente av ny finansiering. Etter dette vil UiBs ekstrabevilgning falle bort. Det må derfor sikre nye eksternfinansiering senest fra 2025.

Formålet var å gi senteret tid til å tilpasse seg nye rammebetingelser fra og med 2025 og samtidig gi senteret gode rammer for å søke om eksterne midler. Som følge av manglende ekstern finansiering viser status per våren 2021 at om lag 44 mill. kroner av midlene må innfris for å opprettholde et aktivitetsnivå i henhold til inngåtte forpliktelser. Avtalen med EMBL utløper i 2025, og det vil derfor også være nødvendig å definere nye rammer for senteret før en eventuell ny avtaleinngåelse.

I perioden framover må det derfor arbeides aktivt for å søke ekstern finansiering til senteret. Erfaringsmessig bør et sterkt forskningsmiljø som det Sarscenteret representerer ha gode muligheter til å oppnå slik finansiering.

Samtidig vil en tidlig avklaring i forhold til inndecking av estimerte underskudd gi Sarscenteret forutsigbarhet vedrørende de økonomiske rammebetingelsene. Det foreslås derfor en modell der sentrets kompensasjon for bortfall av tilskuddet fra Forskningsrådet gis

gjennom en gradvis nedtrapping fram til 2025. Konkret foreslås en inndekning der sentret tildeles 20 mill. kroner i 2023, 12 mill. kroner i 2024 og 12 mill. kroner i 2025. Dette vil gi en inndekning i tråd med dagens prognoser for underskudd. Aktivitet utover dette må dekkes av eksterne midler.

Våren 2021 har det vært dialog mellom universitetsledelsen og Sarscenterets direktør og styre om den økonomiske situasjonen. Etter Sarsdirektørens oppfatning vil inndekningen av estimert underskudd på 44. mill. kroner ikke gi rom for tilsetting av planlagte nye gruppeledere. Dette anses å være svært uheldig både for senterets aktivitet og internasjonale omdømme. Sarscenteret ønsker derfor muligheter til å utnytte de omtale midlene i sin helhet (60 mill. kroner). Ifølge direktøren vil dette gi mulighet til faglig fornying og samtidig gi senteret mer tid i arbeidet med å søke om eksterne midler til framtidig drift.

I brev av 23. august 2021 uttrykker også SAC bekymring for konsekvensene av reduserte bevilgninger til senteret i årene framover.

Dette vil imidlertid ikke være i tråd med målsettingen om at mest mulig av Forskningsrådets finansiering skal erstattes av eksterne midler. Det anbefales derfor at modellen med gradvis nedtrapping av tilskudd gjennomføres. Dette vil dekke estimert underskudd og samtidig sikre forutsigbare rammebetingelser fram til 2025.

Oppfølging

Ved opprettelsen av nytt Sarsstyre i 2020 ble følgende lagt til som nytt punkt i styrets mandat:

- Styret får i oppdrag i løpet av 2020 å følge opp midtveisevalueringen, arbeide for videre finansiering og utarbeide forslag til nye faglige, organisatoriske og økonomiske rammer for senteret. Forslaget må inkludere plan som sikrer bedre integrering av senteret i UiB og riktig dimensjonering av senteret.

Som følge av flere utskiftninger i Sarsstyret, tilsetting både av ny direktør og ny styreleder ble dette arbeidet ikke startet opp i 2020 og er derfor er dette arbeidet blitt forsinket i forhold til planen.

Dersom det skal være mulig å videreutvikle senteret i tråd med midtveisevalueringen forutsetter dette at EMBL og UiB kommer til enighet om en revidert avtale som sikrer forutsigbare rammebetingelser for senteret.

Universitetsledelsen har hatt møte med ledelsen i EMBL og medlemmer av SAC for å orientere om status for senteret. I den forbindelse ble også det muligheten for kontraktsforlengelse med EMBL utover 2025 diskutert.

I vurderingen av framtidige organisasjonsmodeller har det vært møter med Norsk Senter for Molekylærmedisin (NCMM) som også innehar EMBL status. Til forskjell fra Sarscenteret er NCMM ikke organisert direkte under universitetsledelsen, men er underlagt et fakultet ved Universitetet i Oslo. I den forbindelse er det gjort vurderinger i forhold til å organisere Sarscenteret som et institutt/senter under Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet (MN).

På dette grunnlag er det nå ønskelig at Sarscenteret overføres til MN- fakultetet og organiseres som et eget senter ved fakultetet. Det foreslås at MN- fakultetet, i samarbeid med representanter fra Sarscenteret og universitetsledelsen, utarbeider et forslag til

rammeverk for en slik organisering i løpet av høsten 2021. En klar ambisjon er at ny organisering skal sikre fortsatt EMBL status for senteret.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Sarssenteret representerer et internasjonalt sterkt forskningsmiljø som med sin EMBL- status styrker UiB gjennom publikasjoner i internasjonalt ledende tidsskrift. Senteret framstår med dette som en viktig del av Norges og UiBs satsning på grunnleggende marin forskning. Dette tilsier blant annet at UiB må fortsette dialogen med EMBL med formål å forløse det faglige potensialet som ligger i en slik videreføring.

Oppfølging av midtveisevalueringen av senteret blir en viktig oppgave i tiden framover. Dette innebærer blant annet en gjennomgang av organisasjonsstrukturen med sikte på en bedre integrering i universitetets øvrige fagmiljø. Det er viktig å understreke at EMBL-status ikke er avhengig av en bestemt organisering av senteret. Det finnes andre EMBL-senter i Norge som har annen organisering og en viktig oppgave er å finne fram til en egnet modell som både kan ivareta UiB og EMBL sine interesser på en god måte.

For å sikre forutsigbare økonomiske rammebetingelser er det ønskelig at sentret innvilges til sammen 44 mill. kroner som kompensasjon for bortfall av tilskuddet fra Forskningsrådet gjennom en gradvis nedtrapping fram til 2025.

Etter universitetsdirektørens oppfatning må det samtidig arbeides intensivt med å sikre ekstern finansiering for å opprettholde eller øker senterets aktivitetsnivå, også etter 2025.

For øvrig vil den økonomiske statusen for Sarssenteret bli omtalt i forbindelse med behandlingen av universitetets budsjett for 2022 i styrets oktobermøte.

30.08.2021/Steinar Vestad

EMBL • Meyerhofstrasse 1 • 69117 Heidelberg • Germany

Anne Ephrussi

Head, Developmental Biology Unit

Director, EMBL International Centre
for Advanced Training (EICAT)

The University Board, University of Bergen

Prof. Margret Hagen,
Rector, University of Bergen

EMBL
Meyerhofstraße 1
69117 Heidelberg
Germany
www.embl.de

Prof. Annelin Eriksen
Vice-rector for Research and Global Relations,
University of Bergen

Tel. +49 6221 387-8429
ephrussi@embl.de

Mr. Robert Rastad
Director, University of Bergen

23 August 2021

Letter from the Scientific Advisory Committee of the Sars International Centre for Marine Molecular Biology to the University Board, University of Bergen

Dear Colleagues,

The Scientific Advisory Committee (SAC) of the Sars International Centre for Marine Molecular Biology (Sars) was recently informed by the Sars director that the “*current budget framework for Sars does not enable recruitment [of new group leaders] now.*” (Cf. letter from UiB leadership to Sars director dated 8/06/2021). Having been tasked with the recruitment of a new director of Sars and of new group leaders, this was very surprising to us. We write to express our concern about this turn of events.

The group leader recruitment was meant to maintain a critical mass for the Sars Centre, namely 8 independent research groups that the Centre hosts steady-state. This was important, as two Sars Centre group leaders were approaching the ends of their contracts. The recruitment of outstanding scholars is vital for ensuring the mid- and long-term scientific success and hence the economical and scientific sustainability of any research-based center or institution. Until now, the Sars Centre has enjoyed an outstanding reputation on the international stage.

The SAC is involved in and oversees, in an advisory capacity, the recruitment of group leaders to the Sars Centre. This also included the recruitment, in 2019, of its new director, Professor Lionel Christiaen. The new director was “headhunted” and particular attention was paid to recruiting an outstanding scientist with a vision for future development of the Sars Centre. Prof. Christiaen is a prominent developmental biologist and his recruitment from a famous New York University (NYU) heralded a new era: an ambitious and original scientific vision, better integration within the UiB research environment, mentoring and career development for young

group leaders launching their independent research. We attribute the number of highly qualified applicants to the group leaders call and their gender diversity to the efforts of Dr Christiaen, prior to his arrival at the Sars Centre, to publicize the call internationally.

We appreciate that there may be complex organizational and budgetary constraints and we understand that such strategic issues for the Sars are more relevant to the Board of the Sars Centre than to its SAC. However, we would like to point out that stalling or delaying the current round of group leader recruitment would have very unfortunate consequences for the Sars Centre's scientific activity and its international reputation as an Institute of the UiB. It may also put at risk the prospect of attracting future funding for the Centre.

Therefore, the SAC would like to reassure the UiB that the Sars Centre is a prime European institute of marine biology and that the long-term commitment of the UiB to its development as an internationally leading centre for marine molecular biology is a great opportunity, in particular in the years to come where such institutes will increase their impact and importance in response to the upcoming ecological challenges.

Yours Sincerely,

Anne Ephrussi

on behalf of the Sars Centre Scientific Advisory Committee

Anne Ephrussi (Chair)
EMBL, Heidelberg

Detlev Arendt
EMBL, Heidelberg

Elly Margaret Tanaka
IMP, Vienna

Rein Aasland (Vice-Chair)
University of Oslo

Nathalie Reuter
University of Bergen

Denis Duboule
University of Geneva